

5. Капеланство в Україні. Як держава й церква забезпечують право на свободу совісті наших військовослужбовців [Електронний ресурс]. – 12 грудня 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-presshall/2361953-kapelanstvo-v-ukraini-ak-derzava-j-cerkva-zabezpecuut-pravo-na-svobodu-sovisti-nasih-vijskovosluzbovciv.html>.
6. Вовк. Д.О. Право і релігія: загальнотеоретичні проблеми співвідношення: монографія / Д. О. Вовк. – Харків: Право, 2009. – 224 с.
7. Коваль І. В. Функціональний аналіз ролі церкви та релігії в системі інститутів громадянського суспільства / І. В. Коваль. // Прикарпатський юридичний вісник. – 2013. – №1(3). – С. 54–65.
8. Дібрівна Е. Участь церков і релігійних організацій у суспільному мовленні різних країн [Електронний ресурс]. – 16 вересня 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://novomedia.ua/node/1926>.

УДК 342.97; 342.98

ДО ПИТАННЯ ПРО ПРАВОВИЙ СТАТУС КОЛЕДЖІВ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ЮРИДИЧНОЇ (ПРАВНИЧОЇ) ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Губанова Т.О., кандидат юридичних наук, Заслужений юрист України, директор Приватного вищого навчального закладу «Фінансово-правовий коледж»

***Анотація:** Стаття присвячена дослідженню ролі коледжів у реалізації права на здобуття вищої освіти в Україні в умовах реформування юридичної (правничої) освіти. В результаті проведеного дослідження автор досліджує систему освіти багатьох зарубіжних країн, норми проекту Закону України «Про юридичну (правничу) освіту і загальний доступ до правничої професії», пропонує внести деякі доповнення, робить висновок про особливе місце коледжів у системі вищої освіти в Україні. Акцентується увага на те, що слід використовувати ряд методів і шляхів для успішного реформування вітчизняної юридичної (правничої) освіти та суттєвого підвищення її якості.*

***Ключові слова:** вища освіта; коледж; освітня реформа; законодавство про освіту; вища юридична (правничка) освіта.*

***Annotation:** The article deals with investigation of the role of colleges in realization the right to obtain higher education in Ukraine in the conditions of legal education reformation. As a result of this research, the author investigates the system of education of many foreign countries, the norms of the draft Law of Ukraine "On Legal Education and General Access to the Legal Profession," proposes to make some additions, concludes about the special place of colleges in the system of higher education in Ukraine. The emphasis is on the fact that a number of methods and ways should be used to successfully reform the Ukrainian legal education and significantly improve its quality.*

***Key words:** higher education; college; educational reform; legislation on education; higher legal education.*

Характер розвитку сучасної світової спільноти позначений активним рухом взаємовпливу різних сфер суспільства, що в рівній мірі стосується і сфери освіти.

Як основа соціального, політичного, економічного, духовного та культурного розвитку суспільства, освіта проголошена державним пріоритетом нашої країни.

Формування і розвиток конкретної соціальної сфери практичної діяльності без імплементації міжнародного досвіду є безперспективним. В умовах реформування судової системи, прийняття нового законодавства для утвердження справедливого судочинства відповідно до вимог Загальної декларації прав людини, Європейської конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, Лісабонської стратегії та принципів Болонського процесу, Закону України «Про вищу освіту» 2014р., «Про освіту» 2017р., Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021р. та світових освітніх стандартів виникає надзвичайне непросте завдання щодо формування нових концепцій, доктрин, підходів до професійної підготовки фахівців у галузі права. Потребують вирішення нормативно-правові, організаційні, фінансові та кадрові питання реформування системи юридичної освіти [1].

Огляд наукових публікацій свідчить про те, що серед головних проблем в умовах трансформації сучасної правової системи України виділяються наступні: невідповідність вітчизняної юридичної освіти сучасним потребам суспільства і держави; невизначеність змісту стандартів юридичної освіти; необхідність підвищення її якості; зниження рівня правової культури і правової освіченості; складні процеси інтернаціоналізації та інтеграції вищої юридичної освіти в Україні в європейський та світовий освітнянські простори [2].

Юридична наука – одна з найстаріших суспільних наук, історичне виникнення якої пов'язане з виникненням та розвитком права. На території давньої України створювалася вітчизняна унікальна і самобутня освітньо-наукова система, яка вже тоді увібрала досвід передових країн Європи, була багатоплановою і багаторівневою, включала початкові школи, середні школи-колегіуми, спеціальні школи, вищі школи-академії, університети. З підвищенням значення права у житті суспільства суттєво розширились межі правової діяльності в сферах державного будівництва, економіки, забезпечення суспільного порядку.

Популярність юридичної професії та відсутність чітких критеріїв визначення затребуваності таких фахівців спричинили хаотичне збільшення закладів вищої освіти з підготовки юристів в нашій державі. Але цей факт ніяк не є свідченням того, що в Україні ринок праці переповнений юристами. На думку професора Ю. Бошицького, який на одному із заходів наголосив на тому, що кількість юристів на 1 тисячу населення в Україні становить 3 особи, що не є вже такою критичною, тоді як в США ця цифра сягає 34, в Німеччині – 17, в Японії – 14 осіб [3].

Окрім всього, в провідних європейських країнах взагалі не існує нормативних переліків спеціальностей. А європейські вищі навчальні заклади розробляють власні освітні програми, беручи за орієнтир задоволення потреб законодавців, необхідність в яких є саме там, де функціонують ці заклади вищої освіти.

Через існуючі історичні традиції і реалії ми маємо досить суттєві відмінності не тільки в системі вищої вітчизняної юридичної освіти у порівнянні з європейською чи світовою системами вищої юридичної освіти, а і в класифікації освітніх програм.

В Україні істотні суспільно-економічні зміни 90-х років обумовили і зміни у сфері юридичної науки, на які була покладена місія розбудови української державності. Ситуація соціальної нерівності підготувала підґрунтя не тільки для формування, але і для успішного співіснування різних типів навчальних закладів: елітарні юридичні заклади вищої освіти, приватні школи права з заочною та денною формами навчання, коледжі з державною та недержавною формами власності. Усі вони зорієнтовані на різні соціальні групи [4].

З моменту проголошення незалежності України прийнято цілу низку підзаконних нормативно-правових актів, направлених на побудову власної системи освіти. Відповідно, відбувалися і відбуваються зміни у структурних підрозділах: створюються нові органи публічної адміністрації, які координують, забезпечують і реалізують освітній процес, здійснюють контроль, моніторинг за процесом надання освітніх послуг в Україні. Трапляються випадки, коли через тривалий процес реформ вноситься ціла низка змін та доповнень до проектів нормативно-правових актів, які ще не набрали юридичної сили, або ці зміни суперечать новому, щойно прийнятому, чинному законодавству.

В Україні система вищої юридичної освіти функціонує за безпосереднього «державного регулювання». Ліцензування (правомочність розпочати освітню діяльність) й акредитацію (право проводити освітню діяльність) юридичних навчальних закладів здійснює Міністерство освіти та науки України. З набранням у 2014 році Законом України «Про вищу освіту» чинності, автономія закладів вищої освіти значно розширилась, хоча право ліцензування освітньої діяльності так і залишилось у Міністерства освіти і науки України, а право акредитації освітніх програм надано Національному агентству із забезпечення якості вищої освіти, проте поки де-юре.

Держава також взяла на себе функцію контролю за якістю юридичної освіти, однак державних стандартів вищої юридичної освіти поки що не затверджено. Тому предметом найбільшого занепокоєння навчальних закладів (особливо недержавних) є втручання держави у сферу освіти [5].

Для якісного навчання, виховання, професійної юридичної підготовки громадян України, забезпечення потреб суспільства й держави у кваліфікованих фахівцях-юристах

закономірним є пошук гармонійного механізму врегулювання освітніх суспільних відносин.

Разом з активним обговоренням реформ у вищій освіті найактивніше обговорюються реформи в юридичній освіті, а саме Закон України «Про вищу освіту» 2014р., Проект Закону України «Про юридичну (правничу) освіту і загальний доступ до правничої професії». Це і не дивно, тому що зміни, закладені в них, не залишають байдужими багатьох освітян. Відкритим залишається питання про статус коледжів у системі закладів вищої освіти [6].

При встановленні високих вимог до вітчизняної юридичної освіти та окресленні основних напрямів її реформування та стандартизації слід врахувати, що в умовах розбудови незалежної, правової держави вона досягла достатньо високих параметрів, виробила позитивні тенденції. Водночас, не всі випускники юридичних закладів вищої освіти сьогодні працевлаштовуються за спеціальністю, хоча вони конкурентоспроможні і можуть самі створити власне робоче місце.

Потрібно подолати нині не зовсім коректне ставлення до приватних юридичних закладів вищої освіти. Окремі приватні навчальні заклади гідно витримали випробування, поряд з цим, чимало невирішених проблем існують і у державних навчальних закладах [7].

Для досягнення фахової, високоякісної вищої юридичної освіти в Україні потрібно і в державній, і в приватній формах юридичної освіти запровадити диференційовані стандарти, які забезпечили б можливість випуску високопрофесійного юриста, здатного відповісти на всі виклики сучасного суспільства. Тому неправомірно протиставляти приватну і державну форми освіти. Це порушило б принцип верховенства права, принцип рівності всіх форм власності, право кожного громадянина на освіту і рівність усіх суб'єктів правовідносин перед законом. Таке протиставлення суперечить принципам правової, демократичної держави, за розбудову якої повинна взяти на себе відповідальність юридична спільнота.

Відзначимо, у більшості країн вища освіта поділяється на два чи більше типів. Це університетський та неуніверситетський сектори. Скажімо, в кожному штаті США система вищої освіти поєднує три основних типи: університети штату, коледжі штату та місцеві коледжі. Третина вищих шкіл США – це дворічні коледжі, які за рівнем освіти відповідають нашим [8]. У Фінляндії, яка останнім часом посідає провідні місця у світових економічних рейтингах, у системі вищої освіти – університети та професійні вищі навчальні заклади, в яких здобувають освіту за 3,5-4 роки [9]. Великобританія має університети, технічні й технологічні навчальні заклади, одні з університетським статусом, інші утворюють політехнічний сектор. А проміжний ступінь між школою і університетом становлять коледжі [9].

У коледжах України студенти впродовж двох років здобувають повну загальну середню освіту, а в подальшому – освіту за фахом. Для десятків тисяч учнів, які у своїх населених пунктах можуть отримати тільки базову середню освіту, це неабияка перевага, до того ж, забезпечена гуртожитком .

Потрібно погодитись із думкою деяких дослідників у тому, що вивчення фахових дисциплін формує у студентів системне уявлення про правові процеси, про правосвідомість, забезпечує глибоку підготовку в галузі юриспруденції. З метою досягнення високої ефективності навчання необхідно врахувати такі принципи, як системність, цілісність, поєднання різних форм підготовки фахівця-юриста.

Однак, одна справа – отримання освітнього ступеня в коледжах «молодший бакалавр», «бакалавр» у сфері права, а інша, – коли вимога освітнього закону постає в положенні про можливість (потребу) реалізації здобутої освіти в «наступності процесу здобуття вищої освіти» (п. 5 ч. 1 ст. 3 Закону № 1556-VII від 01.07.2017 р.).

На нашу думку, значна частина проблем, пов'язаних з реформуванням вищої юридичної освіти, також виникає через хибну практику регулювання питань освіти поза

освітнім законодавством. Результатом такого регулювання стає те, що освітнє законодавство вступає в суперечку з іншим чинним законодавством, вже не говорячи про світові тенденції розвитку вищої юридичної освіти.

Питання ролі та місця коледжів в системі вищої освіти України вкотре активізувалося з публічним обговоренням проекту Закону України «Про юридичну (правничу) освіту і загальний доступ до правничої професії» (реєстр. №7147). При цьому, проект цього Закону викликав негативну реакцію правової спільноти. По суті, непогана ідея була доведена до абсурду і здається нелогічною.

Власне, юристи були схвилювані не самою подією, а нерозумінням авторами концепції реформування правничої освіти та, як це не дивно, саме відсутністю юридичної техніки при написанні проекту Закону України «Про юридичну (правничу) освіту і загальний доступ до правничої професії». На що сподівалися автори законопроекту, пропонуючи залишити з юридичних професій лише чотири або позбавити дипломів тих правників, хто не займається юридичною діяльністю? Однозначно, не на те, що законопроект в такому вигляді буде ухвалено. Здається, що ціллю цього законопроекту було зробити резонанс, а не реформувати юридичну освіту. І хоча ініціатори вже й почали виправдовуватися, а юридична спільнота вже замислилася [10].

Ми наважимося проаналізувати окремі положення «реформаторського» законопроекту в контексті можливості доступу до правничої професії випускників коледжів в Україні.

Відповідно до статті 1 проекту цього нормативного-правового документа, юридична (правнича) освіта – вища освіта за спеціальністю «право», здобуття якої відбувається за наскрізною програмою в рамках магістерського рівня вищої освіти, а правнича школа – вищий навчальний заклад або структурний підрозділ вищого навчального закладу, що здійснює підготовку правників [11].

Запропонована схема отримання освіти для 4-х розглянутих професій в рамках вищезгаданого законопроекту «Про юридичну (правничу) освіту та загальний доступ до правничої професії»: зовнішнє незалежне оцінювання; загальноосвітня програма підготовки молодшого бакалавра (2 роки); отримання диплому молодшого бакалавра; скорочена освітня програма за спеціальністю «право» (2 роки); отримання диплому бакалавра; інтегрована магістерська освітньо-наукова програма за спеціальністю «право» (3-3.5 років); єдиний фаховий іспит; отримання диплому магістра; отримання доступу до правничих професій (суддя, прокурор, адвокат, нотаріус) на вітчизняному ринку праці.

Підготовку юристів в Україні, як йдеться у зазначеному законопроекті, можуть здійснювати правничі школи, які перебувають у підпорядкуванні центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки (класичні університети, профільні університети), та приватні вищі навчальні заклади, які отримали ліцензію центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки.

При цьому, підготовка здійснюється виключно в рамках магістерського рівня вищої освіти. Ступінь магістра права здобувається на основі повної загальної середньої освіти і присуджується в результаті успішного засвоєння відповідної освітньої програми, обсяг якої становить не менше 300 кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (стаття 4 проекту Закону) [11].

Крім того, Міністерство освіти і науки України пропонує ще один із варіантів юридичної професії для тих, хто в майбутньому збирається займатися лише науковою діяльністю: зовнішнє незалежне оцінювання; загальноосвітня програма підготовки молодшого бакалавра (2 роки); отримання диплому молодшого бакалавра; скорочена освітня програма за спеціальністю «право» (2 роки); отримання диплому бакалавра; магістерська освітньо-наукова програма за спеціальністю «право»; отримання диплому магістра; отримання доступу на ринку праці у сфері правничої освіти і науки.

В той же час, здобуття освітнього ступеня бакалавра за спеціальністю «Право» на основі освітнього ступеня молодшого бакалавра за спеціальністю «Право» чи освітньо-

кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста за спеціальністю «Право» не допускається. Таким чином, як бачимо, вже вкотре коледжі залишаються «за бортом» системи вищої (тут вже правничої) освіти. На наш погляд, ми маємо мислити стратегічно, на довготерміновий період, адже лише так зможемо вийти на якісно новий рівень розвитку суспільства.

Є чітка рекомендація ЮНЕСКО, що для успішного завершення 3-го рівня (старша школа) з доступом до вищої освіти потрібно щонайменше 11 років навчання у сукупності першого та третього рівнів (від початкової до завершенної старшої школи) [12].

Саме тому, на наш погляд, за умови переконливих аргументів щодо нагальної необхідності прийняття Закону України «Про юридичну (правничу) освіту і загальний доступ до правничої професії» (або інших нормативно-правових актів подібного змісту), не можна забувати про включення коледжів до мережі закладів вищої освіти України, освітня діяльність яких повинна бути чітко спрямована на надання освітніх послуг в саме в сфері спеціальної або початкової юридичної освіти. Натомість окремої уваги розвитку спеціальної юридичної освіти з боку держави не спостерігається.

В контексті вже існуючого проекту Закону України «Про юридичну (правничу) освіту і загальний доступ до правничої професії», а також за узгодженням із текстом чинного Закону України «Про вищу освіту», вважаємо за необхідне доповнити його текст принаймні наступними положеннями:

«Підготовка правника здійснюється за відповідними освітніми чи науковими програмами на таких рівнях вищої юридичної освіти: початковий рівень (короткий цикл) вищої юридичної освіти; перший (бакалаврський) рівень; другий (магістерський) рівень; третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень; науковий рівень».

Основою цього доповнення є ст.5, п.1 чинного Закону України «Про вищу освіту».

Здобуття вищої освіти на кожному рівні вищої освіти передбачає успішне виконання особою відповідної освітньої та наукової програми, що і є безпосередньою підставою для отримання нею відповідного ступеня вищої освіти.

На початковому рівні (короткому циклі) вищої освіти здобувається освітньо-професійний ступінь молодший бакалавр. Він присуджується закладом вищої освіти в результаті виконання здобувачем вищої освіти освітньо-професійної програми, обсяг якої становить 120-150 кредитів ЄКТС.

А от обсяг освітньо-професійної програми для здобуття ступеня молодшого бакалавра на основі ступеня молодшого спеціаліста має право визначати вищий навчальний заклад, який і розробляє таку освітньо-професійну програму.

При цьому, початковий рівень (короткий цикл) вищої юридичної освіти має передбачати: «здобуття особою освітньо-професійної підготовки, спеціальних умінь і знань, а також певного досвіду їх практичного застосування з метою виконання типових завдань, що передбачені для первинних посад у галузі правничої діяльності». Саме цей, на наш погляд, початковий рівень (короткий цикл) вищої юридичної освіти і покликаний забезпечувати коледжі, як самостійні заклади вищої освіти, або структурні підрозділи заклади вищої освіти, які надають освітні послуги за освітніми ступенями бакалавр та (або) молодший бакалавр.

Сьогодні багато зовсім полярних поглядів щодо реформ в вищій юридичній освіті. Висловлюючи думку більшості, ми наважимося сказати, що один закон чи законопроект, чи інший нормативно-правовий акт не зможе реформувати систему юридичної освіти загалом. Реформування юридичної освіти відбувається, насамперед в головах тих, хто цією освітою займається. На наш погляд, можливо потрібно диференціювати вищу юридичну освіту, як просто систему розвитку людини і вищу юридичну освіту для допуску до правничих професій, зазначених в «реформаторському» законопроекті.

Незаперечними принципами та підходами повинні стати: рівність форм власності закладів вищої освіти, рівність всіх перед законом, в тому числі авторитетних, профільних, широка автономія всіх закладів вищої освіти, сприяння розвитку

студентського самоврядування, наявність затвердженого єдиного кадастру юридичних спеціальностей і професій (після створення цього реєстру кваліфікацій встановлюватиметься відповідність вимогам до кандидатів на певні посади через відповідні позначки в реєстрі, що робитимуться на підставі акредитації відповідних освітніх програм, за якими присвоюються ці кваліфікації), запровадження загальної юридичної освіти і спеціальної юридичної освіти (наприклад, вузька спеціалізація — деліктне право, право Євросоюзу), детальне визначення навантаження викладачів, розширення сектору практичної, підготовка широкого залучення до навчального процесу вітчизняних та іноземних фахівців галузі права, активне застосування апробованих світових методик з метою та за необхідності підвищення змісту і якості юридичної освіти.

Пропонується впроваджувати мережеві освітні технології та елементи навчання з постановкою навчальних цілей, роботи (навчальні практичні заняття) в малих групах з використанням кейсів [13].

На жаль, систему вищої юридичної освіти в Україні побудовано таким чином, що студенти не мають можливості отримувати разом з теоретичними знаннями якісні навички практичної підготовки. Майбутніх юристів не навчають (або частково навчають) як правильно складати процесуальні документи, якісно відбирати і систематизувати інформацію, робити публічні виступи, вести ділові переговори та ділове листування.

Також слід запровадити окрему навчальну дисципліну для засвоєння студентами правничого дослідження, правничого аналізу та правничого письма.

Досвід інших країн свідчить, що вони використовують більш гнучкі методи державного регулювання у поєднанні з механізмами професійного самоврядування. Наприклад, в Японії підтримка правничих шкіл тісно пов'язана з результатами їх діяльності. В США доступ до правничої професії регулюється асоціаціями юристів. Як правило, головними вимогами є закінчення чотирьохрічного коледжу за будь-якою освітньою програмою та трирічної юридичної школи, яка акредитована Американською асоціацією юристів та складанням іспиту на право займатися адвокатською практикою [12].

Отже, у підсумку до вищесказаного, нам варто наголосити на тому, що для успішного реформування вітчизняної юридичної (правничої) освіти варто взяти до уваги комплексну науково обґрунтовану методологічну основу розвитку освіти в Україні, з забезпеченням участі у регулюванні правничої освіти поряд з Міністерством освіти і науки України, Міністерством юстиції, органів самоврядування правничих професій спільно з органами самоврядування правничих шкіл, поєднуючи з цим сприяння у становленні організаційної, фінансової, академічної, кадрової автономії вищих навчальних закладів, що здійснюють юридичну освітню підготовку майбутніх правників.

Список використаних джерел

1. Денисенко М.П., Бреус С.В. Вища освіта в Україні: проблеми та перспективи. Вчені записки Університету «КРОК». 2013. Випуск 33. С. 17-24.
2. Освіта увійшла до короткого списку цілей розвитку ООН після 2015 року. URL: <https://pon.org.ua/international/3249-osvita-uvijshla-do-korotkogo-spisku-cilej.html>
3. Буличева Н.А., Пивовар Ю.І. Сучасні правові та організаційні проблеми фінансування вищої освіти в Україні. URL: http://radnuk.info/statti/255-fi_npr/3593-2010-01-29-18-50-22.html
4. Освіта України в XXI столітті : проблеми та перспективи розвитку. URL: <http://ua.textreferat.com/referat-13090-1.html>
5. Сопілко І.М., Череватюк В.Б., Тенденції розвитку юридичної освіти у вищому навчальному закладі. Юридичний вісник. 2013. № 2(27). С. 161-165.
6. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2020 роки. URL: www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf
7. 2017 року систему вищої освіти чекають чотири ключові зміни. URL: <http://mon.gov.ua/usi-novivni/novini/2017/01/16/%C2%AB2017-go-sistemu-vishhoji-osviti-ochikuyut-chotiri-klyuchovi-zmini%C2%BB,-%E2%80%93-direktor-departamentu/>
8. Лунячек В.Е. Розвиток системи вищої освіти у США в умовах децентралізації влади. URL: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/pspo/2009_21_5/Lunyac36.pdf
9. Ewell P. T. The 'Quality Game' : External Review and Institutional Reaction over Three Decades in the United States. Quality Assurance in Higher Education : Trends in Regulation, Translation and Transformation / eds. : D. F. Westerheijden, B. Stensaker, M. J. Rosa. Springer, 2007. 262 p.

10. Пашковська Т. Юридична освіта по-новому, або багато галасу з нічого. Юридична газета online. Всеукраїнське щотижневє професійне юридичне видання. URL: <http://yur-gazeta.com/publications/actual/yuridichna-osvita-ponovomu-abo-bagato-galasu-z-nichogo.html>

11. Про юридичну (правничу) освіту і загальний доступ до правничої професії: проект Закону України від 28.09.2017 № 7147. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JH5IJ00A.html

12. Одерій С. ЮНЕСКО та оновлення підходів до забезпечення якості вищої освіти. Рідна школа. 2006. № 10. С. 5–7.

13. Губанова Т.О. До питання про доктринальне формування адміністративно-правового статусу вищих навчальних початкового та першого ступеню освіти як суб'єктів права у світлі євроінтеграційних стандартів [Текст], Т.О. Губанова // Адміністративне право і процес. - Бюлетень 3(3). - червень 2016р. – С.29-30.

УДК 342.98

ПРОБЛЕМИ ОНОВЛЕННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ КАДРІВ ВІТЧИЗНЯНОЇ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СИСТЕМИ

Зливко С.В., кандидат юридичних наук, доцент кафедри адміністративного, цивільного та господарського права і процесу Академії Державної пенітенціарної служби

Zlyvko S.V. PROBLEMS OF UPDATE OF ADMINISTRATIVE PERSONAL OF PENALTY SYSTEM

***Анотація:** У статті розглядається управлінська роль керівника у сфері виконання покарань. Розкрито сутність та висвітлено характерні особливості управлінської ролі керівника в умовах реформування кримінально-виконавчої служби. З урахуванням специфіки призначення і потреб керівника пенітенціарної системи визначено основні позиції щодо його управлінської ролі.*

***Ключові слова:** керівник, управлінська роль керівника, пенітенціарна система, державна служба.*

***Summary:** The author considers the head's managerial role in penal system, shows the essence and characteristic peculiarities of the head's managerial role in the process of forming the criminal and executive service. The author explains the main functions of the head's managerial role taking into account a specific character of his appointment and needs.*

In the process of transforming the civil service, the reform of all sectors of public administration, the restoration of managerial roles and leadership are extremely important. The activities of the head of state power today are multifunctional; needs a new model of leader, which primarily focuses on the values of a democratic legal and social state, service to the people of Ukraine, observance of moral and ethical norms, capable of effectively fulfilling its functions; The role of a manager depends to a large extent on the motivation of the staff, the ability to work independently, tasks, goals, complexity of work and other factors.

The general conclusion of the experts' opinions on the formation of this reform, in particular, the renewal of the managerial role of the head in the system of execution of punishment, is the need not only to declare the changes, but to calculate and formulate them in detail, in particular, to not limit themselves to a non-demonstrative presentation, but to develop and publicly discuss the conceptual document, to calculate the risks and the experience of the previous reform and the previous program reform documents

We believe that the process of transformation of the system of execution of sentences from an independent militarized executive body into the civil service of the Ministry of Justice should lead to such changes in the administrative work of the executives of the system of execution of sentences: constant interaction with the society, the gradual decentralization of management and the incorporation into the system of institutions administered by local authorities, demilitarization of leaders and subordinates, respect for human rights.

***Key words:** head, head's managerial role, penitentiary system, state service.*

У сучасних умовах дестабілізації розвитку України, який зумовлений низкою політичних та економічних чинників, у нашій державі продовжуються трансформаційні процеси та здійснюється зміна управлінських кадрів, що відбувається в усіх сферах суспільного життя, не винятком є й пенітенціарна система. Тому потреба в забезпеченні її сталого функціонування вимагає принципово нового ставлення до питання формування та розвитку управлінського кадрового потенціалу.

Слід, відмітити, що сучасний стан справ із публічним управлінням пенітенціарною системою до певної міри залежить від оновлення управлінської ролі керівника в умовах здійснення реформування вітчизняної пенітенціарної системи.

У зв'язку з цим набуває особливої актуальності здійснення наукових та практичних розробок у сфері оновлення управлінських кадрів пенітенціарної системи України